

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Kód: XNDPb103	Názov: Svetové dejiny práva I	
Zabezpečuje: Katedra dejín práva		
Druh vzdelávacej činnosti: Prednáška, Cvičenie, Seminár	Počet kreditov: 4	Odporúčaný semester: ZS
Rozsah vzdelávacej činnosti (v hodinách): Týždenný: 2/2 Za obdobie štúdia: 48,48/24,24		Stupeň štúdia: 1.
Metóda vzdelávacej činnosti: Prezenčná		
Odporúčaný semester	Študijný program	
1.rok ZS	Právo (XDŠBc-PR) Právo (XEŠBc-PRAj) Právo (XEŠBc-PR) Právo (XDŠBc-PRAj)	
Podmieňujúce predmety:		
Podmienky na absolvovanie predmetu:		
Spôsob hodnotenia a skončenia štúdia predmetu: Ukončenie skúškou		
Priebežné hodnotenie:		
Záverečné hodnotenie: písomná skúška		
Ukončené: skúškou		
Výsledky vzdelávania:		
<p>Cieľom predmetu je oboznámiť študentov s podstatnými faktografickými, terminologickými a teoretickými poznatkami o najstarších a starších, resp. o starovekých a stredovekých dejinách štátu a práva. Didaktická metóda slúžiaca na dosiahnutie tohto cieľa spočíva v kombinácii prednášok pedagóga a pedagógom riadených aktivít študentov na seminároch (riešenie úloh a právnych prípadov; analyzovanie historických právnych prameňov; odborné diskusie). Pri výučbe predmetu sa kladie dôraz na to, aby si študenti poznatky nielen mechanicky osvojili, ale im aj hlbšie a celistvejšie porozumeli, a to aj na základe konfrontovania historických a moderných štátnych foriem a právnych poriadkov, ktoré študentov vedie k uvedomeniu si špecifik nielen minulých, ale aj súčasných štátov a práv. Výučba predmetu tiež rozvíja analytické, syntetické (kontextové, systémové) a kritické myslenie študentov.</p> <p>Po absolvovaní predmetu študent:</p> <ol style="list-style-type: none">má systematické poznatky o starovekých a stredovekých dejinách štátu a právadokáže identifikovať podstatné znaky starovekých a stredovekých štátnych foriem a právnych poriadkov a uvedomuje si, v čom sa tieto štátne formy a právne poriadky odlišovali od moderných štátnych foriem a právnych poriadkovovláda základnú štáto-vedeckú a právno-vedeckú teóriu a terminológiu a vie ju správne vzťahovať na konkrétne (historické) štátno-dejinné a právno-dejinné javy		
Stručná osnova predmetu:		
1. Úvod. Pravek. Štát na starovekom Východe:		
a) všeobecný úvod do predmetu		
b) pravek		
c) staroveký Východ – forma štátu		
d) staroveký Východ – štátne obyvateľstvo		
2. Právo na starovekom Východe s prevažným zameraním na právo starovekého Predného východu:		
a) formy (pramene) práva		
b) chápanie práva		
c) rodinné právo		
d) trestné právo.		
3. Štát a právo v starovekom Grécku so zameraním na štát a právo v Athénach:		
a) štát a právo v starovekom Grécku všeobecne		
b) athénska demokracia – vývoj		
c) athénska demokracia – charakter		
d) athénske právo		
4. Dejiny rímskeho štátu – úvod do problematiky, kráľovstvo:		
a) úvod do problematiky dejín rímskeho štátu, resp. do problematiky dejín rímskeho verejného práva		
b) kráľovstvo – spoločenské usporiadanie mesta Rím		
c) kráľovstvo – správna organizácia mesta Rím		
d) reforma Servia Tullia.		

5. Dejiny rímskeho štátu – republika:
 - a) k pojmu republika
 - b) spoločenské usporiadanie
 - c) ľudové zhromaždenia
 - d) senát
6. Dejiny rímskeho štátu – republika – pokračovanie:
 - a) magistratúry/magistráti všeobecne
 - b) konzulát, prétura, cenzára
 - c) plebejský tribunát
 - d) diktatúra
7. Dejiny rímskeho štátu – principát a dominát:
 - a) principát ako forma vlády
 - b) postavenie cisára v období principátu
 - c) dominát ako forma vlády
 - d) postavenie cisára v období dominátu
8. Stredovek všeobecne. Stredoveký štát a právo všeobecne. Franská ríša – štátna organizácia a právo:
 - a) stredovek – všeobecná charakteristika
 - b) stredoveký štát a právo – všeobecná charakteristika
 - c) Franská ríša – štátna organizácia
 - d) Franská ríša – právo
9. Stredoveké Anglicko – vývoj formy štátu a právo:
 - a) obdobie pred normanským vpádom a obdobie po normanskom vpáde – štátna organizácia
 - b) Magna Charta Libertatum
 - c) stavovská monarchia – štátna organizácia
 - d) stredoveké anglické právo
10. Stredoveké Francúzsko – vývoj formy štátu:
 - a) kráľ
 - b) Generálne stavy
 - c) Základné zákony kráľovstva
 - d) parlamenty; parížsky parlament.
11. Stredoveké Nemecko – vývoj formy štátu:
 - a) ústredná správa: panovník
 - b) ústredná správa: ostatné orgány
 - c) miestna správa
 - d) súdnictvo
12. Francúzske a nemecké právo v stredoveku – ich charakteristika a porovnanie:
 - a) charakter práva
 - b) pramene práva
 - c) hmotné právo (vecné, záväzkové, rodinné, trestné)
 - d) procesné právo

Odporúčaná literatúra:

Základná odporúčaná literatúra:

Vyšný, P.: Svetové dejiny štátu a práva. Druhé, podstatne prepracované a rozšírené vydanie. Trnava: Typi Universitatis Tyrnaviensis, 2019. (Poznámka: Táto publikácia je povinnou študijnou literatúrou pre denných aj externých študentov.)

Vyšný, P. – Martišková, M.: Praktikum zo svetových dejín štátu a práva. Druhé, čiastočne prepracované a rozšírené vydanie. Trnava: Typi Universitatis Tyrnaviensis, 2019. (Poznámka: Táto publikácia je povinnou študijnou literatúrou iba pre denných študentov.)

Ďalšia odporúčaná literatúra:

Antalík, D. – Starý, J. – Vítek, T. (usporiadatelia): Zákon a právo v archaických kultúrach. Praha, 2010.

Beňa, J.: Pramene k dejinám práva. Starovek. Bratislava, 2006.

Beňa, J.: Pramene k dejinám práva. Stredovek. Bratislava, 2007.

Bartošek, M.: Encyklopedie římskeho práva. Praha, 1994.

Bartošek, M.: Dějiny římskeho práva ve třech fázích jeho vývoje. Praha, 1995.

Bleicken, J.: Athénska demokracie. Praha, 2002.

Bleicken, J.: Die Verfassung der Römischen Republik: Grundlagen und Entwicklung. Paderborn, 1995.

Bleicken, J.: Verfassungs- und Sozialgeschichte des Römischen Kaiserreichs. Band 1. Paderborn, 1978.

Bleicken, J.: Verfassungs- und Sozialgeschichte des Römischen Kaiserreichs. Band 2. Paderborn, 1978.

Bouzek, J.: Vznik Evropy. Praha, 2013.

Charvát, P.: Zrození státu. Prvotní civilizace Starého světa. Praha, 2011.

Dahlheim, W.: U kolébky Evropy. Odkaz antického Říma. Praha, 2006.

Falada, D.: Receptce římskeho práva. Plzeň, 2016.

Grant, M.: Dvanásť cisárov. Bratislava, 2005.

Hečková, J. a kolektív: Dejepis. Pomôcka pre maturantov a uchádzačov o štúdium na vysokých školách. Nitra, 2016. (Poznámka: Toto dielo obsahuje komplexný prehľad svetových, ako aj slovenských dejín od začiatku praveku do začiatku 21. storočia. Napriek tomu, že je určené stredoškólakom, resp. maturantom, môže užitočne poslúžiť aj vysokoškólakom, a to aj študentom práva, ktorí v rámci výučby právno-historických predmetov často potrebujú rýchlo si vyhľadať konkrétne

poznatky zo všeobecnej histórie, ozrejmiť konkrétne súvislosti všeobecného dejinného vývoja a pod.)

Hečková, J.: Rimania a Germáni na strednom Dunaji. Nitra, 2005.

Hečková, J. a kolektív: K reáliám starovekého Ríma. Nitra, 2013.

Hoke, R.: Österreichische und Deutsche Rechtsgeschichte. Wien, 1996.

Honzák, F. – Pečenka, M. – Stellner, F. – Vlčeková, J.: Evropa v proměnách staletí. Praha, 1997.

Kašný, J. Právo v hebrejské Biblii. Praha, 2017.

Kepartová, J.: Římané a Evropa. Praha, 2005.

Klíma, J.: Nejstarší dějiny lidstva, Chamurapi a jeho předchůdci. Praha, 1979.

Klíma, J.: Zákony Asýrie a Chaldejce. Pokračovatelé Chamurapiho. Praha, 1985.

Kolektiv autorů Právnické fakulty UK: Dějiny evropského kontinentálního práva. 4. vydanie. Praha, 2018.

Kolektiv: Lexikón svetových dejín. Bratislava, 2003.

Kottak, C. Ph.: Anthropology. The Exploration of Human Diversity. New York, 1991.

Lesaffer, R.: European legal history. A cultural and political perspective. Cambridge, 2010.

Marcus Tullius Cicero: Reči proti Verrovi, vyd. ODEON (b. m. a r. vyd.).

Marek, V. – Oliva, P. – Charvát, P.: Encyklopedie dějin starověku. Praha, 2008.

Mieroop, M. van de: Dějiny starověkého Blízkého východu. Okolo 3000 – 323 př. Kr. Praha, 2010.

Múcska, V. – Daniš, M. – Ševčíková, Z.: Dějiny európskeho stredoveku. I. Raný stredovek. Od 5. storočia do polovice 11. storočia. Prešov, 2006.

Murphy, R. F.: Úvod do kulturní a sociální antropologie. Praha, 2006.

Nováková, N. – Pecha, L. – Rahman, F.: Dějiny Mezopotámie. Praha, 1998.

Novotná, M. (editorka): Dejiny a kultúra antického Grécka a Ríma. Bratislava, 2006.

Oliva, P.: Zrození evropské civilizace. Praha, 2003.

Oliva, P.: Svět helénizmu. Praha, 2001.

Pampillo Baliño, J. P.: Historia general del derecho. México, 2008.

Pečírka, J. a kolektiv: Dějiny pravěku a starověku I, II. Praha, 1979.

Skřejpek, M.: Prameny římskeho práva. Fontes Iuris Romani. Praha, 2004.

Šmihula, D.: Evolúcia práva. Bratislava, 2013.

Trigger, B. G. – Kemp, B. J. – O Connor, D. – Lloyd, A. B.: Starověký Egypt. Dějiny společnosti. Praha, 2005.

Trigger, B. G.: Understanding Early Civilizations. A Comparative Study. New York, 2007.

Urfus, V.: Historické základy novodobého práva soukromého. Římskoprávní dědičství a soukromé právo kontinentální Evropy. Praha, 2001.

Valachovič, P.: Zákonníky starovekých národov. Bratislava, 2003.

Valachovič, P.: Stručné dejiny starovekého Ríma. Prešov, 2009.

Valachovič, P.: Stručné dejiny starovekého Grécka. Prešov, 2012.

Valachovič, P. – Habaj, M.: Staroveké civilizácie. Chetiti a Peržania. Trnava, 2014.

Vojáček, L. a kolektiv: Dejiny verejného práva v Európe. Bratislava, 2004.

Vyšný, P. – Puchovský, J. – Šošková, I.: Svetové dejiny štátu a práva. Trnava, 2013.

Westbrook, R. (ed.): A History of Ancient Near Eastern Law. Volume One. Leiden, 2003.

Zubácka, I.: Kapitoly z dejín antického Grécka. Nitra, 1998.

Železková, G. – Blaho, P. – Čarvaga, V.: Všeobecné dejiny štátu a práva. I. a II. časť. Univerzita Komenského, Bratislava, 1997.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: slovenský, anglický

Poznámky:

Hodnotenie predmetov:

Celkový počet hodnotených študentov: 219

A	B	C	D	E	FX
37%	23%	11%	5%	11%	14%

Vyučujúci:

doc. JUDr. Peter Vyšný, Ph.D., prednášajúci, skúšajúci, cvičiaci
 Mgr. Monika Martišková, Ph.D., prednášajúci, skúšajúci, cvičiaci
 JUDr. Ingrid Lanczová, Ph.D., prednášajúci, skúšajúci, cvičiaci

Dátum poslednej zmeny: 01.09.2021

Schválil: prof. PhDr. JUDr. Tomáš Gábriš, PhD.